

Saskaņā ar Eiropas Savienības LIFE programmas līdzfinansētā integrētā projekta "Natura 2000 aizsargājamo teritoriju pārvaldības un apsaimniekošanas optimizācija" / "Optimising the Governance and Management of the Natura 2000 Protected Areas Network in Latvia" (LIFE-IP LatViaNature) Nr. LIFE19 IPE/LV/000010 plānotajām aktivitātēm.

**LIFE-IP LatViaNature ietvaros īstenotās aktivitātes
„C.6.1 Mazās grantu shēmas izstrāde zemes īpašniekiem”
Projektu konkursa „Mazo grantu shēma invazīvo sugu pārvaldībai”**

MELNRAKSTA ZIŅOJUMS

Par 1. projektu konkursa norises gaitu un īstenošanas rezultātiem

Ozolnieki, 2022

I. Vispārīgā informācija/kopsavilkums par 1. projektu konkursa „Mazo grantu shēma invazīvo sugu pārvaldībai” norisi

1.	1. projektu konkursa „Mazo grantu shēma invazīvo sugu pārvaldībai” norise	
1.1.	Norises laiks	
	1. projektu konkurss „Mazo grantu shēma invazīvo sugu pārvaldībai” norisinājās no 18.02.2022. līdz 30.05.2022.	
1.2.	Finansējums	
	1. projektu konkursā kopējais pieejamais finansējuma apmērs bija 20 000 EUR. Viens projekts varēja pretendēt uz atbalstu no 1000 līdz 5000 EUR.	
1.3.	Informatīvais seminārs par konkursa izsludināšanu	
	Lai veicinātu izpratni par projektu konkursu un sekmētu projektu ideju iesniegšanu, 02.02.2022. tika organizēts informatīvais seminārs par projektu konkursa nolikuma nosacījumiem, invazīvo sugu problemātiku un grantu programmas prioritāro sugu ietekmi, izplatību un ierobežošanu. Seminārā piedalījās aptuveni 200 dalībnieki.	
1.4.	Seminārs par projekta pieteikuma veidlapu aizpildīšanu un vērtēšanu	
	Lai sekmētu pieteikumu kvalitāti un atbildētu uz interesentu jautājumiem, 01.03.2022 tika organizēts seminārs par projekta pieteikuma veidlapu aizpildīšanu un vērtēšanu, ko apmeklēja aptuveni 20 dalībnieki.	
1.5.	Projektu ideju pieteikumu iesniegšana un vērtēšana	
	Projektu ideju iesniegšanas fāzē tika saņemti 10 projektu ideju pieteikumi, kuru kopējais indikatīvais budžets bija 36 668,00 EUR. Projektu ideju pieteikumi tika iesniegti par šādu mērķsugu ierobežošanu:	
<i>Nr. p.k.</i>	<i>Mērķsuga</i>	<i>Ideju fāzē pieteikto projektiem skaits</i>
1.	Spānijas kailgliemezis (Arion vulgaris)	7
2.	Vārpainā korinte (Amelanchier spicata)	1
3.	Kanādas zeltslotiņa (Solidago canadensis)	2
	SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” (turpmāk – LLKC), Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) un Daugavpils Universitātes (turpmāk – DU) ekspertu komisija, veicot projektu ideju pieteikumu vērtēšanu atbilstoši izstrādātajiem kritērijiem, tālākai projekta pieteikuma sagatavošanai apstiprināja 6 projektu ideju pieteikumus. Noraidīti tika 4 projektu ideju pieteikumi, jo tie neatbilda projektu konkursa mērķim, uzdevumiem un vērtēšanas kritērijiem.	
1.6.	Projektu pieteikumu iesniegšana un vērtēšana	
	Projektu pieteikumu iesniegšanas fāzē tika saņemti 6 pieteikumi. Veicot projektu pieteikumu vērtēšanu atbilstoši izstrādātajiem kritērijiem, ekspertu komisija pieņēma lēmumu atbalstīt 5 projektu pieteikumus: 4 Spānijas kailgliemeža un 1 Kanādas zeltslotiņas ierobežošanas metožu testēšanai. 1 projekts tika noraidīts, jo pēc komisijas lūguma netika iesniegti skaidrojumi un papildu informācija pieteikuma precizēšanai. Kopējais apstiprinātais granta finansējums bija 19 785,19 EUR, viena projekta finansējumam svārstoties 2276,20 līdz 5000 EUR robežās.	

2.	Atbalstītie projekti
	<ol style="list-style-type: none"> Spānijas kailgliemežu izplatības ierobežošana Jūrmalas pilsētas Lielupes palienēs Spānijas kailgliemežu izskaušana birzītē un tuvākajās privātmājās Dorupē Spānijas kailgliemežu apkarošana pašvaldības dārzu un parku atkritumu kompostēšanas laukumā Nepatīk man šitās zeltslotiņas! Mobilais piļu ganāmpulks

3. Invazīvo sugu pārvaldībai izmantoto metožu efektivitātes novērtējums		
Atbalstītos projektus uzrauga Komisijas nozīmēti uzraugošie eksperti.		
N. p.k.	Projekta nosaukums	Nozīmētais eksperts
1.	Spānijas kailgliemežu izplatības ierobežošana Jūrmalas pilsētas Lielupes palienēs	Iveta Jakubāne (LLKC) un Santa Rutkovska (DAP)
2.	Spānijas kailgliemežu izskaušana birzītē un tuvākajās privātmājās Dorupē	Iveta Jakubāne (LLKC) un Santa Rutkovska (DAP)
3.	Spānijas kailgliemežu apkarošana pašvaldības dārzu un parku atkritumu kompostēšanas laukumā	Iveta Jakubāne (LLKC) un Jēkabs Dzenis (DAP)
4.	Mobilais piļu ganāmpulks	Iveta Jakubāne (LLKC) un Jēkabs Dzenis (DAP)
5.	Nepatīk man šitās zeltslotiņas!	Santa Pāvila (LLKC) un Aiva Bojāre (DU)
<p>Projektu īstenošanas pirmajā gadā (2022. gads) pirms to uzsākšanas tika veikts invadētās teritorijas novērtējums un projektu īstenošanas laikā tiek veikts metodes ietekmes un efektivitātes monitorings. Projektu īstenošanas pirmā gada beigās tika sagatavots ziņojums par metodes efektivitāti invazīvo sugu pārvaldībai. Detalizēts efektivitātes novērtējums par katru atbalstīto projektu ir atrodams šī ziņojuma II sadaļā.</p>		

II. Projektu īstenošana

1. Projekts
Spānijas kailgliemežu izplatības ierobežošana Jūrmalas pilsētas Lielupes palienēs

1.1. Projekta pase	
Mērķsuga:	Spānijas kailgliemezis (<i>Arion vulgaris</i>)
Metode:	Elektrisko sētiņu izmantošana gliemju atbaidīšanai un slīcināšanas slazdu izmantošana sugas ierobežošanai.
Projekta ieviešanas laiks:	01.06.2022. - 01.10.2023.
Projekta ieviesējs:	Fiziska persona
Projekta norises vieta:	3 nekustamie īpašumi - Jūrmala.
Piešķirtais granta apmērs:	2276,20 EUR

1.2. Projekta ieviešanas gaitas īss apraksts
<p>Izveidota aptuveni 25 cm augsta saplākšņa siena, kas robežojas ar zemes gabalu, no kura teritorijās ienāk kailgliemeži. Uz saplākšņa piestiprinātas 2 rindas ar elektriskā gana lentēm, kas pieslēgtas akumulatoram (12 V).</p> <p>Teritorijās izvietoti rūpnieciski iegādāti daudzreiz lietojami gliemju slīcināšanas slazdi. Katrā teritorijā (kopā 3 īpašumi) augsnē ierakti 10 slīcināšanas slazdi 20 metru garā joslā. Katrs slazds ierakts augsnē ik pēc 2 metriem. Slazdos par pievilinātājiem izmantots rauga un sāls maisījums, kas vēlāk nomainīts uz alus un sāls maisījumu. Sistemātiski katru otro vai trešo dienu slazdi tiek iztukšoti un piepildīti ar jaunu maisījumu - šādā veidā nodrošinot maksimāli nepārtrauktu gliemežu savākšanu.</p> <p>Iegūtā kailgliemežu biomasa tiek utilizēta to kompostējot un pēc vairākām sezonām iegūtais komposts tiks izmantots dārzkopības un apzaļumošanas vajadzībām.</p>

1.3. Fotoattēli no projekta ieviešanas gaitas	
 <p>1.fotoattēls</p>	 <p>2.fotoattēls</p>
 <p>3.fotoattēls: Gliemju slīcināšanas slazdi.</p>	 <p>4.fotoattēls: Uz saplākšņa piestiprinātas 2 rindas ar elektriskā gana lentēm.</p>

1.4.	Ekspertu sākotnējais novērtējums
1.4.1.	Metodes pielietojamība teritorijās:
	☐ Metode pielietojama tikai šajā teritorijā ☐ Metode pielietojama arī līdzīgos apstākļos vai tml. (piemēram, līdzīgos dzīvošanas/augšanas apstākļos, līdzīgos augsnes apstākļos) ☒ Metode ir plaši pielietojama/plašākā teritorijā ☐ Metodes pielietojamību nav iespējams novērtēt ☐ Cits
	<u>Eksperta pamatojums:</u> Slīcināšanas slazdus ir iespējams pielietot jebkurā teritorijā, kas nav īpaši aizsargājama dabas teritorija. Elektriskās pret gliemežu sētiņas gliemju atbaidīšanai vai tālākās izplatības ierobežošanai var izmantot jebkurā teritorijā, jāatceras, ka 6–9 V liels spriegums atbaida gliemjus, bet 12 V spriegums nogalina.
1.4.2.	Metodes pielietošanas ietekme uz nejašu invazīvās sugas izplatīšanu:
	☒ Pielietotās metodes laikā nav notikusi/konstatēta nejaša invazīvās sugas izplatīšana ☐ Pielietotās metodes laikā ir notikusi/veicināta/konstatēta nejaša invazīvās sugas izplatīšana: ☐ Metodes pielietošanas ietekmi uz nejašu invazīvās sugas izplatīšanu nebija iespējams novērtēt ☐ Cits
	<u>Pasākumu apraksts, kas tika veikti, lai nenotiktu nejaša invazīvās sugas izplatīšana (ja tādi tika paredzēti projekta ietvaros):</u> Savāktie kailgliemeži tiek slīcināti un ilgstoši kompostēti.
	<u>Eksperta pamatojums un veikto pasākumu efektivitātes izvērtējums:</u> Veikto pasākumu kopums ir pietiekoši efektīvs, lai novērstu nejašu invazīvās sugas tālāku izplatību jaunās teritorijās.
1.4.3.	Metodes pielietošanas ietekme uz nemērķa sugām:
	☐ Metode darbojas selektīvi uz konkrēto invazīvo sugu ☒ Metode nav selektīva, bet nerada būtisku/ilglaicīgu/paliekosu apdraudējumu citām sugām ☐ Metode nav selektīva un rada būtisku/ilglaicīgu/paliekosu apdraudējumu citām sugām
	<u>Eksperta pamatojums:</u> Slīcināšanas slazdi rada apdraudējumu visām gliemju sugām, tomēr gliemju faunai ir iespēja teritorijā atjaunoties, gliemjiem ienākot no blakus teritorijām.
1.4.4.	Metodes pielietošanas izmaksu novērtējums:
	Metodes faktiskās izmaksas ir ☐ EUR/ha ☐ EUR/m ³ ☐ Cits
	<u>Eksperta vērtējums:</u> Šobrīd nav iespējams novērtēt.
1.4.5.	Metodes pielietošanas laika (darba apjoma) novērtējums:
	<u>Eksperta vērtējums:</u> Šobrīd nav iespējams novērtēt.
1.4.6.	Metodes kvantitatīvo kritēriju/rādītāju novērtējums:
	<u>Eksperta vērtējums un pamatojums:</u> Metodes efektivitātes novērtēšanai invadētajās teritorijās bija izmantoti slīcināšanas slazdi un noķerto īpatņu uzskaitījums. Pēc iegūtajiem rezultātiem var secināt, ka metode ir pietiekami efektīva invazīvo gliemju ierobežošanai, kā arī alus+sāls maisījums kā gliemju pievilinātājiela darbojas labāk nekā rauga+ sāls maisījums. Izmantojot alus+sāls maisījumu, minimālais notverto kailgliemežu īpatņu skaits bija nedaudz

<p>zem 50 īpatņiem 20 metru joslā, turpretī izmantojot rauga+sāls maisījumu - nedaudz zem 10 īpatņiem 20 metru joslā. Elektriskais pretgliemežu žogs novērš jaunu gliemju iekļūšanu īpašumos no blakus esošajiem īpašumiem, tādējādi veicinot gliemju skaita samazinājumu īpašumu iekšienē. Par gliemju klātbūtni žoga tuvumā liecina gliemju gļotu atstātās pēdas un pašu gliemju paliekas.</p>	
1.4.7.	Monitorings metodes efektivitātes novērtēšanai:
<p>☒ Monitorings ir veikts 21.06.2022. ☒ Nepieciešams papildus monitorings metodes efektivitātes novērtēšanai</p>	
<p><u>Monitoringa rezultāti:</u> Jūnija mēnesī veikts teritoriju sākotnējais novērtējums. Gliemju invāzija novērtēta atbilstoši invazīvo gliemežu sugu metodikai. Invāzija visās teritorijās novērtēta kā augsta (51-100 īpatņi/20m²). Nepieciešams papildus monitorings metožu efektivitātes novērtēšanai, kā arī nepieciešama metodes efektivitātes novērtējuma metodikas aktualizācija.</p>	
1.4.8.	Mērķa sasniegšana, pielietojot metodi:
<p>☒ Mērķis ir sasniegts ☐ Mērķis nav sasniegts ☐ Cits</p>	
<p><u>Eksperta pamatojums:</u> Pielietojot slīcināšanas slazdu metodi kombinācijā ar elektrisko pretgliemežu žodziņu, par kuru kalpo saplāksnis ar elektriskā gana lentēm, ir novērots gliemju skaita samazinājums, tomēr ir nepieciešams ilgāks laika periods metodes izvērtēšanai.</p>	
1.4.9.	Nepieciešamās atļaujas, saskaņojumi vai citi paredzami ierobežojumi metodes pielietošanai:
<p>Metodes pielietošanai ir nepieciešamas: ☐ atļaujas ☐ saskaņojumi ☐ citi ierobežojumi</p>	
<p><u>Eksperta pamatojums:</u> Neattiecas.</p>	
1.4.10.	Cits:
<p><u>Eksperta vērtējums un pamatojums:</u> Neattiecas.</p>	
1.4.11.	Eksperta secinājumi par metodes efektivitāti, norādot kādi rezultāti ir sasniegti un vai sasniegti paredzamie rezultāti projekta ietvaros:
<p>Pielietotās metodes ir pietiekami efektīvas, lai būtiski ierobežotu gliemju īpatņu skaitu un patstāvīgi uzturētu to zemu. Izmantojot elektrisko pretgliemežu žogu, īpašumi tiks pasargāti no atkārtotas gliemju invāzijas no blakus esošajām teritorijām, kas palielinās iespēju iznīcināt invazīvos gliemjus īpašumu iekšienē, kombinējot gliemju ierobežošanu ar vēl citām ierobežošanas metodēm, piemēram, nolasišanu ar rokām.</p>	
1.4.12.	Eksperta ieteikumi metodes uzlabošanai, pilnveidošanai, pielietošanai:
<p>Sugas ierobežošana jāveic sākot no agra pavasara un jāturpina līdz pat pirmajiem saliem. Elektriskā pretgliemežu žoga tuvumā regulāri jāpļauj un jānovāc zāle, regulāri jāpārbauda vai strāvas padeve nav traucēta, elektriskās gana stieples nav noklātas ar gļotām, kas varētu traucēt strāvas padevi un ļaut gliemjiem iekļūt īpašumos, kā arī žoga tuvumā jānovāc beigtie gliemji, kas var pievilināt jaunus īpatņus, kuri nāks baroties ar beigtajiem gliemjiem.</p>	

2. Projekts
 Spānijas kailgliemežu izskaušana birzītē un tuvākajās privātmājās Dorupē

2.1. Projekta pase	
Mērksuga:	Spānijas kailgliemezis (Arion vulgaris)
Metode:	Dažādu metožu kombinācijas: zāles pļaušana un savākšana, mehāniskā nolasīšana un iznīcināšana, ķīmiskā ierobežošana.
Projekta ieviešanas laiks:	01.06.2022. - 30.09.2023.
Projekta ieviesējs:	Fiziska persona
Projekta norises vieta:	7 nekustamie īpašumi - Dorupe, Glūdas pagasts, Jelgavas novads.
Piešķirtais granta apmērs:	3288,65 EUR

2.2. Projekta ieviešanas gaitas īss apraksts	
<p>1. Regulāra zāles pļaušana (ar trimmeri 1x nedēļā, grūti pieejamās vietas - grāvmalas, piekalnes u.c. vismaz 1x 4 nedēļās un birzīti 1x 2 nedēļās, ilggadīgais zālājs ar traktoru vismaz 1x 4 nedēļās) un nopļautās zāles savākšana.</p> <p>2. Limacīdu (IronMax Pro) izkaisīšana pēc zāles nopļaušanas ne vairāk kā 4 reizes sezonā. Regulāra limacīdu papildināšana.</p> <p>3. Mehāniska Spānijas kailgliemežu nolasīšana (vismaz 1x nedēļā) vai to sadalīšana. Sevišķa uzmanība īpatņiem pievērsta laikā no jūnija, kad sākas Spānijas kailgliemežu vairošanās un olu dēšanas laiks.</p> <p>4. Gliemju un to oliņu utilizācijai salsūdens izmantošana vai mehāniska saspiešana.</p> <p>5. Pļaušanā un trimmerēšanā iegūto biomasu ir paredzēts savākt un izmantot mājdzīvnieku uzturam - vistu barībai un pakaišiem. Īpaši intensīvā gliemežu uzturēšanās vidē, iegūto zāles biomasu ir paredzēts savākt, lai ierobežotu gliemežu izplatību ērtu vidi (ēna, mitrums). Savākto masu sasmalcināt un izmantot vistu barībai.</p> <p>Pirmajā projekta gadā (2022.gadā) veikta zāles pļaušana, novākšana un iznīcināšana, mehāniskā nolasīšana, limacīdu kaisīšana.</p>	

2.3. Fotoattēli no projekta ieviešanas gaitas	
 <p>1.fotoattēls</p>	 <p>2.fotoattēls</p>

2.3. Fotoattēli no projekta ieviešanas gaitas	
 <p>3.fotoattēls</p>	 <p>4.fotoattēls</p>

2.4. Eksperta sākotnējais novērtējums	
2.4.1.	Metodes pielietojamība teritorijās:
☐ Metode pielietojama tikai šajā teritorijā ☐ Metode pielietojama arī līdzīgos apstākļos vai tml. (piemēram, līdzīgos dzīvošanas/augšanas apstākļos, līdzīgos augsnes apstākļos) ☒ Metode ir plaši pielietojama/plašākā teritorijā ☐ Metodes pielietojamību nav iespējams novērtēt ☐ Cits	
<u>Eksperta pamatojums:</u>	
Mehāniskās nolasīšanas, zāles pļaušanas ar novākšanu un iznīcināšanu metodes pielietojamas plašākā teritorijā. Limacīdu izmantošanai jāievēro augu aizsardzības līdzekļa (AAL) marķējumā norādītā informācija par līdzekļa lietojumu attiecībā pret teritoriju, kurai tiek izmantots konkrētais AAL.	
2.4.2.	Metodes pielietošanas ietekme uz nejašu invazīvās sugas izplatīšanu:
☒ Pielietotās metodes laikā nav notikusi/konstatēta nejaša invazīvās sugas izplatīšana ☐ Pielietotās metodes laikā ir notikusi/veicināta/konstatēta nejaša invazīvās sugas izplatīšana ☐ Metodes pielietošanas ietekmi uz nejašu invazīvās sugas izplatīšanu nebija iespējams novērtēt ☐ Cits	
<u>Pasākumu apraksts, kas tika veikti, lai nenotiktu nejaša invazīvās sugas izplatīšana (ja tādi tika paredzēti projekta ietvaros):</u>	
Noņemtā zāle iznīcināta, gliemju un to olu utilizācijai izmantots sāls šķīdums, mehāniskā saspiešana.	
<u>Eksperta pamatojums un veikto pasākumu efektivitātes izvērtējums:</u>	
Veikto pasākumu kopums ir pietiekoši efektīvs, lai novērstu nejašu invazīvās sugas tālāku izplatību jaunās teritorijās.	

2.4.3.	Metodes pielietošanas ietekme uz nemērķa sugām:
☐ Metode darbojas selektīvi uz konkrēto invazīvo sugu ☒ Metode nav selektīva, bet nerada būtisku/ilglaicīgu/paliekosu apdraudējumu citām sugām ☐ Metode nav selektīva un rada būtisku/ilglaicīgu/paliekosu apdraudējumu citām sugām	
<u>Eksperta pamatojums:</u> Zāles pļaušanas ar iznīcināšanu un limacīdu lietošana rada apdraudējumu visām gliemju sugām, tomēr gliemju faunai ir iespēja teritorijā atjaunoties, gliemjiem ienākot no blakus teritorijām.	
2.4.4.	Metodes pielietošanas izmaksu novērtējums:
Metodes faktiskās izmaksas ir ☐ EUR/ha ☐ EUR/m ³ ☐ Cits	
<u>Eksperta vērtējums:</u> Šobrīd nav iespējams novērtēt.	
2.4.5.	Metodes pielietošanas laika (darba apjoma) novērtējums:
<u>Eksperta vērtējums:</u> Šobrīd nav iespējams novērtēt.	
2.4.6.	Metodes kvantitatīvo kritēriju/rādītāju novērtējums:
<u>Eksperta vērtējums un pamatojums:</u> Metodes efektivitātes novērtēšanai invadētajās teritorijās bija izmantoti slīcināšanas slazdi un noķerto īpatņu uzskaitījums. Pēc iegūtajiem rezultātiem var secināt, ka metodes ir pietiekami efektīvas invazīvo gliemju ierobežošanai. Pielietojot konkrētās metodes konstatēts gliemju īpatņu skaita samazinājums: bērzu birzītē jūlijā 20 metru joslā 10 slīcināšanas slazdos notverti līdz 80 īpatņiem, augustā līdz 56 īpatņiem, bet septembrī līdz 35 īpatņiem, turpretī mājas pagalmā, kur atrodas piemājas dārzi, jūlijā 20 metru joslā 10 slīcināšanas slazdos notverti līdz 20 īpatņiem, augustā līdz 10 īpatņiem, bet septembrī līdz 10 īpatņiem.	
2.4.7.	Monitorings metodes efektivitātes novērtēšanai:
☒ Monitorings ir veikts 21.06.2022. ☒ Nepieciešams papildus monitorings metodes efektivitātes novērtēšanai	
<u>Monitoringa rezultāti:</u> Jūnija mēnesī veikts teritoriju sākotnējais novērtējums. Gliemju invāzija novērtēta atbilstoši invazīvo gliemežu sugu metodikai. Invāzija pagalmā un mazdārziņu tuvumā novērtēta kā zema (11-20 īpatņi/20m ²), bet bērzu birzītē kā augsta (51-100 īpatņi/20m ²). Nepieciešams papildus monitorings metožu efektivitātes novērtēšanai, kā arī nepieciešama metodes efektivitātes novērtējuma metodikas aktualizācija.	
2.4.8.	Mērķa sasniegšana, pielietojot metodi:
☒ Mērķis ir sasniegts ☐ Mērķis nav sasniegts ☐ Cits	
<u>Eksperta pamatojums:</u> Pielietojot dažādu metožu kombināciju ir novērots gliemju skaita samazinājums, tomēr ir nepieciešams ilgāks laika periods metodes izvērtēšanai.	

2.4.9.	Nepieciešamās atļaujas, saskaņojumi vai citi paredzami ierobežojumi metodes pielietošanai:
Metodes pielietošanai ir nepieciešamas:	
☐ atļaujas ☐ saskaņojumi ☐ citi ierobežojumi	
<u>Eksperta pamatojums:</u> Neattiecas.	
2.4.10.	Cits:
<u>Eksperta vērtējums un pamatojums:</u> Neattiecas.	
2.4.11.	Eksperta secinājumi par metodes efektivitāti, norādot kādi rezultāti ir sasniegti un vai sasniegti paredzamie rezultāti projekta ietvaros:
Izmantojot dažādu metožu kombināciju tiek sasniegts gaidāmais rezultāts gliemju skaita samazinājums. Nepieciešams pilnas gliemju ierobežošanas sezonas metožu efektivitātes izvērtējums (2023. gada aprīļa līdz oktobra mēnešiem).	
2.4.12.	Eksperta ieteikumi metodes uzlabošanai, pilnveidošanai, pielietošanai:
Sugas ierobežošana jāveic sākot no agrā pavasara un jāturpina līdz pat pirmajiem saliem. Jāierobežo gliemju invāzija no blakus esošajām teritorijām, pretēja gadījumā īpašumos nepārtraukti notiks jaunu īpatņu nonākšana. Jāatceras, ka tiklīdz teritorijā tiks pārtraukta gliemju ierobežošana, invazīvo gliemju populācijas lielums atjaunosies.	

3.	Projekts
Spānijas kailgliemežu apkarošana pašvaldības dārzu un parku atkritumu kompostēšanas laukumā	

3.1.	Projekta pase
Mērksuga:	Spānijas kailgliemezis (Arion vulgaris)
Metode:	Laukumā ievesto dārzu un parku atkritumu, kas satur Spānijas kailgliemežus, mehāniskā ierobežošana (sasmalcināšana), blietēšana ar traktortehniku, izkarsēšana kompostēšanas procesa laikā, gatavā komposta izsaldēšana ziemas laikā, tādējādi iznīcinot lielāko daļu dzīvo gliemežu. Nepieciešamības gadījumā limacīdu lietošana. Papildus drošībai elektriskā pretgliemežu sētiņas ierīkošana, lai gliemji no kompostēšanas laukuma nenokļūtu ārpusē.
Projekta ieviešanas laiks:	01.09.2022. - 01.05.2024.
Projekta ieviesējs:	Juridiska persona
Projekta norises vieta:	1 nekustamais īpašums (dārzu un parku atkritumu kompostēšanas laukums) - Siguldas pagasts, Siguldas novads.
Piešķirtais granta apmērs:	5000 EUR

3.2.	Projekta ieviešanas gaitas īss apraksts
<p>1. Laukumā ievestie dārzu un parku atkritumi tiks sasmalcināti ar nomātu smalcināšanas agregātu vai sablietēti ar traktortehniku (turpmāk - mehāniska iznīcināšana), tādējādi mehāniski iznīcinot lielāko daļu dzīvo gliemežu;</p> <p>2. Kompostēšanas procesa radītajā karstumā stirpu iekšpusē ies bojā pēc mehāniskās iznīcināšanas izdzīvojušie gliemeži, kas neatradīs izeju, kā arī to oļiņas; kompostējamā materiāla stirpas tiks regulāri maisītas;</p> <p>3. Stirpas laukumā tiks izvietotas, atstājot brīvu joslu starp kompostējamā materiāla stirpām un laukuma malām; gan stirpas, gan buferjosla tiks regulāri novērota, vajadzības gadījumā gliemeži tiks iznīcināti mehāniski vai izmantojot limacīdus; papildus, lai nodrošinātu, ka gliemeži no laukuma nenokļūst ārpus tā, kā arī lai gliemeži no apkārtnes neiekļūst laukumā, apkārt laukumam tiks izvietots pretgliemežu elektriskais žodziņš (ar jaudu 12 V, kas tos nogalina);</p> <p>4. Kompostzemes norakšana tiks veikta ziemā, gatavo komposta materiālu novietojot citā laukuma malā un atstājot to izsalšanai, vasaras pirmajā pusē gatavā komposta kaudze tiks regulāri novērota, lai pārlicinātos, ka no tās nelien laukā gliemeži, un tikai tad izvesta no laukuma un izmantota apzaļumošanas darbos. Gadījumā, ja tomēr no gatavās kompostzemes izlīdīs gliemeži, tie tiks iznīcināti, savukārt kompostzeme tiks noturēta laukumā tik ilgi līdz visi gliemeži barības meklējumos to būs pametuši. Tiks izmantots traktors ar frontālo iekrāvēju kompostējamā materiāla pārvietošanai, maisīšanai, blietēšanai, termometri temperatūras mērīšanai stirpās.</p> <p>Kompostēšanas laukums šobrīd nav līdz galam aprīkots.</p>	

3.3.	Fotoattēli no projekta ieviešanas gaitas
	
<i>1.fotoattēls</i>	

3.4	Ekspertu sākotnējais novērtējums
3.4.1.	Metodes pielietojamība teritorijās:
☐ Metode pielietojama tikai šajā teritorijā ☐ Metode pielietojama arī līdzīgos apstākļos vai tml. (piemēram, līdzīgos dzīvošanas/augšanas apstākļos, līdzīgos augsnes apstākļos) ☒ Metode ir plaši pielietojama/plašākā teritorijā ☐ Metodes pielietojamību nav iespējams novērtēt ☐ Cits	
<p><u>Eksperta pamatojums:</u> Pielietotās metodes Spānijas kailgliemežu ierobežošanai kompostēšanas laukumā ir iespējams pielietot plašākā teritorijā. Limacīdu izmantošanai jāievēro augu aizsardzības līdzekļa (AAL) marķējumā norādītā informācija par līdzekļa lietojumu attiecībā pret teritoriju, kurai tiek izmantots konkrētais AAL. Elektriskās pretgliemežu sētiņas gliemju atbaidīšanai vai tālākās izplatības ierobežošanai var izmantot jebkurā teritorijā, jāatceras, ka 6–9 V liels spriegums atbaida gliemjus, bet 12 V spriegums nogalina. Dažādu metožu kombinācija var tikt pielietotas arī citu pašvaldību vai uzņēmumu kompostēšanas laukumos.</p>	
3.4.2.	Metodes pielietošanas ietekme uz nejašu invazīvās sugas izplatīšanu:
☐ Pielietotās metodes laikā nav notikusi/konstatēta nejaša invazīvās sugas izplatīšana ☐ Pielietotās metodes laikā ir notikusi/veicināta/konstatēta nejaša invazīvās sugas izplatīšana ☒ Metodes pielietošanas ietekmi uz nejašu invazīvās sugas izplatīšanu nebija iespējams novērtēt ☐ Cits	
<p><u>Pasākumu apraksts, kas tika veikti, lai nenotiktu nejaša invazīvās sugas izplatīšana (ja tādi tika paredzēti projekta ietvaros):</u> 2022. gadā veikta atvestā komposta materiāla novērošana.</p>	
<p><u>Eksperta pamatojums un veikto pasākumu efektivitātes izvērtējums:</u> Šobrīd nav iespējams novērtēt.</p>	
3.4.3.	Metodes pielietošanas ietekme uz nemērķa sugām:
☐ Metode darbojas selektīvi uz konkrēto invazīvo sugu ☒ Metode nav selektīva, bet nerada būtisku/ilglaicīgu/paliekosu apdraudējumu citām sugām ☐ Metode nav selektīva un rada būtisku/ilglaicīgu/paliekosu apdraudējumu citām sugām	
<p><u>Eksperta pamatojums:</u> Šobrīd nav iespējams novērtēt.</p>	

3.4.4.	Metodes pielietošanas izmaksu novērtējums:
Metodes faktiskās izmaksas ir ☐ EUR/ha ☐ EUR/m ³ ☐ Cits	
<u>Eksperta vērtējums:</u> Šobrīd nav iespējams novērtēt.	
3.4.5.	Metodes pielietošanas laika (darba apjoma) novērtējums:
<u>Eksperta vērtējums:</u> Šobrīd nav iespējams novērtēt.	
3.4.6.	Metodes kvantitatīvo kritēriju/rādītāju novērtējums:
<u>Eksperta vērtējums un pamatojums:</u> Šobrīd nav iespējams novērtēt.	
3.4.7.	Monitorings metodes efektivitātes novērtēšanai:
☒ Monitorings ir veikts 21.06.2022. un 29.06.2022. ☒ Nepieciešams papildus monitorings metodes efektivitātes novērtēšanai	
<u>Monitoringa rezultāti:</u> Šobrīd nav iespējams novērtēt.	
3.4.8.	Mērķa sasniegšana, pielietojot metodi:
☐ Mērķis ir sasniegts ☐ Mērķis nav sasniegts ☐ Cits	
<u>Eksperta pamatojums:</u> Šobrīd nav iespējams novērtēt.	
3.4.9.	Nepieciešamās atļaujas, saskaņojumi vai citi paredzami ierobežojumi metodes pielietošanai:
Metodes pielietošanai ir nepieciešamas: ☐ atļaujas ☐ saskaņojumi ☐ citi ierobežojumi	
<u>Eksperta pamatojums:</u> Šobrīd nav iespējams novērtēt.	
3.4.10.	Cits:
<u>Eksperta vērtējums un pamatojums:</u> Neattiecas.	
3.4.11.	Eksperta secinājumi par metodes efektivitāti, norādot kādi rezultāti ir sasniegti un vai sasniegti paredzamie rezultāti projekta ietvaros:
Šobrīd nav iespējams novērtēt. Publiskais kompostēšanas laukums nav līdz galam aprīkots. 2022. gada rudenī atvestais lapu komposts, bijis novērots, kā rezultātā konstatēti un mehāniski iznīcināti daži Spānijas kailgliemeži, ko veikuši paši granta dalībnieki.	
3.4.12.	Eksperta ieteikumi metodes uzlabošanai, pilnveidošanai, pielietošanai:
Šobrīd nav iespējams novērtēt.	

4.	Projekts
Nepatīk man šitās zeltslotiņas!	

4.1.	Projekta pase
Mērksuga:	Kanādas zeltslotiņa (<i>Solidago canadensis</i>)
Metode:	Augsnes apstrāde pirmajā gadā un piesējot graudzāļu maisījumu otrajā projekta īstenošanas gadā.
Projekta ieviešanas laiks:	31.05.2022. - 31.05.2024.
Projekta ieviesējs:	Juridiska persona
Projekta norises vieta:	1 nekustamais īpašums - Salaspils pagasts, Salaspils novads.
Piešķirtais granta apmērs:	4220,34 EUR

4.2.	Projekta ieviešanas gaitas īss apraksts
<p>Maijā paredzēta veco augu mulčēšana, maija beigās zemes diskošana, lai uzplēstu sakņu sistēmu, tālāk zemes aršana un apmēram reizi 3-4 nedēļās augsnes atkārtota kultivēšana.</p> <p>2023.gada pavasarī paredzēta augsnes apstrāde un iesēt daudzgadīgo graudzāļu maisījumu ar sarkanā āboliņa pasēju. Tāpat paredzēta mulčēšana pirmajā sējas gadā. Lai nepieļautu zeltslotiņas izziedēšanu, visticamāk būs nepieciešama vismaz viena vai divas mulčēšanas.</p> <p>Paralēli tam 1 ha platībā ir izkopta birzs, kur nav iespējama zemes turēšana melnajā papuvē. Tur plānots zemi sadalīt 2-3 aplokos un izveidot jēru ganības. Ja dzīvnieki kā barību "brāķēs" zeltslotiņu, to paredzēts plaut ar zāles plāvēju.</p> <p>2022.gadā veikta teritorijas aparšana, tālāk kultivējot tiek uzturēta melnā papuve. Novērsta sugas tālāka izplatīšanās ar sēklām.</p>	

4.3.	Fotoattēli no projekta ieviešanas gaitas
	
<i>1.fotoattēls</i>	<i>2.fotoattēls</i>
	
<i>3.fotoattēls</i>	<i>4.fotoattēls</i>

4.4.	Eksperta sākotnējais novērtējums
4.4.1.	Metodes pielietojamība teritorijās:
☐ Metode pielietojama tikai šajā teritorijā ☒ Metode pielietojama arī līdzīgos apstākļos vai tml. (piemēram, līdzīgos dzīvošanas/augšanas apstākļos, līdzīgos augsnes apstākļos) ☐ Metode ir plaši pielietojama/plašākā teritorijā ☐ Metodes pielietojamību nav iespējams novērtēt ☐ Cits	
<u>Eksperta pamatojums:</u> Šī metode ir piemērota degradētās lauksaimniecības zemēs, pieļaujot kultivēšanu, aršanu un graudzāļu piesēšanu, lai varētu ar laiku veidot zālāju šajā teritorijā. Nav ieteicams šo metodi izmantot dabiskos zālajos, jo tā var ietekmēt zālāju struktūru.	
4.4.2.	Metodes pielietošanas ietekme uz nejašu invazīvās sugas izplatīšanu:
☒ Pielietotās metodes laikā nav notikusi/konstatēta nejaša invazīvās sugas izplatīšana ☐ Pielietotās metodes laikā ir notikusi/veicināta/konstatēta nejaša invazīvās sugas izplatīšana ☐ Metodes pielietošanas ietekmi uz nejašu invazīvās sugas izplatīšanu nebija iespējams novērtēt ☐ Cits	
<u>Pasākumu apraksts, kas tika veikti, lai nenotiktu nejaša invazīvās sugas izplatīšana (ja tādi tika paredzēti projekta ietvaros):</u> Pirms Kanādas zeltslotiņas ziedēšanas tika veikta pirmapstrāde, kas novērš minētās invazīvās sugas izplatību ar sēklām.	
<u>Eksperta pamatojums un veikto pasākumu efektivitātes izvērtējums:</u> Lai novērstu invazīvās sugas izplatību ar sēklām, pirms Kanādas zeltslotiņas ziedēšanas tika veikta augsnes pirmapstrāde. Invazīvās sugas izplatība ar saknēm praktiski nav iespējama - tā var notikt tikai minimālā apjomā. Sēklas var izplatīties pa gaisu, ar tehniku, bet saknes nē.	
4.4.3.	Metodes pielietošanas ietekme uz nemērķa sugām:
☐ Metode darbojas selektīvi uz konkrēto invazīvo sugu ☒ Metode nav selektīva, bet nerada būtisku/ilglaicīgu/paliekosu apdraudējumu citām sugām ☐ Metode nav selektīva un rada būtisku/ilglaicīgu/paliekosu apdraudējumu citām sugām	
<u>Eksperta pamatojums:</u> Teritorija, kurā aug invazīvā suga Kanādas zeltslotiņa, ir degradēta, attiecīgi tajā nav vērtīgu pļavu idikatoru un aizsargājamo sugu. Teritorijā minētās invazīvās sugas segums ir aptuveni 70%, attiecīgi ietekme ir minimāla un nerada būtisku/ilglaicīgu/paliekosu apdraudējumu citām sugām.	
4.4.4.	Metodes pielietošanas izmaksu novērtējums:
Metodes faktiskās izmaksas ir ☐ EUR/ha ☐ EUR/m ³ ☐ Cits	
<u>Eksperta vērtējums:</u> Nav iespējams novērtēt.	
4.4.5.	Metodes pielietošanas laika (darba apjoma) novērtējums:
<u>Eksperta vērtējums:</u> Nav iespējams novērtēt.	

4.4.6.	Metodes kvantitatīvo kritēriju/rādītāju novērtējums:
<u>Eksperta vērtējums un pamatojums:</u> Kanādas zeltslotiņas segums teritorijā bija aptuveni 70% un pēc pirmā projekta īstenošanas gada ir grūti novērtēt, vai to apjoms teritorijā ir samazinājies. Invazīvās sugas samazinājumu varēs noteikt 2023.gada veģetācijas periodā – projekta īstenošanas otrajā gadā.	
4.4.7.	Monitorings metodes efektivitātes novērtēšanai:
☐ Monitorings ir veikts ☒ Nepieciešams papildus monitorings metodes efektivitātes novērtēšanai	
<u>Monitoringa rezultāti:</u> 2022.gadā monitorings netika veikts.	
4.4.8.	Mērķa sasniegšana, pielietojot metodi:
☐ Mērķis ir sasniegts ☐ Mērķis nav sasniegts ☒ Cits	
<u>Eksperta pamatojums:</u> Agresīvu invazīvo augu sugu izskaušana ir ilgtermiņa pasākums un rezultāts sasniedzams tikai pēc vairāku gadu darbības. Pirmajā gadā ir novērsta sugas tālāka izplatīšanās ar sēklām.	
4.4.9.	Nepieciešamās atļaujas, saskaņojumi vai citi paredzami ierobežojumi metodes pielietošanai:
Metodes pielietošanai ir nepieciešamas:	
☐ atļaujas ☐ saskaņojumi ☐ citi ierobežojumi	
<u>Eksperta pamatojums:</u> Atļaujas, saskaņojumi vai citi paredzami ierobežojumi metodes pielietošanai nav nepieciešami.	
4.4.10.	Cits:
<u>Eksperta vērtējums un pamatojums:</u> Neattiecas.	
4.4.11.	Eksperta secinājumi par metodes efektivitāti, norādot kādi rezultāti ir sasniegti un vai sasniegti paredzamie rezultāti projekta ietvaros:
Uz doto brīdī nav iespējams novērtēt. Kanādas zeltslotiņas segums teritorijā bija aptuveni 70% un pēc pirmā projekta īstenošanas gada ir grūti novērtēt, vai to apjoms teritorijā ir samazinājies. Invazīvās sugas samazinājumu varēs noteikt 2023.gada veģetācijas periodā – projekta īstenošanas otrajā gadā.	
4.4.12.	Eksperta ieteikumi metodes uzlabošanai, pilnveidošanai, pielietošanai:
Uz doto brīdī nav iespējams novērtēt.	

5.	Projekts
Mobilais pīļu ganāmpulks	

5.1.	Projekta pase
Mērksuga:	Spānijas kailgliemezis (Arion vulgaris)
Metode:	Indijas skrējējpiļu izvietošana ar Spānija kailgliemežiem invadētajās teritorijās
Projekta ieviešanas laiks:	01.06.2022. - 01.11.2023.
Projekta ieviesējs:	Fiziska persona
Projekta norises vieta:	5 nekustamie īpašumi - Sigulda, Siguldas novads; 2 nekustamie īpašumi - Inciems, Krimuldas pagasts, Siguldas novads.
Piešķirtais granta apmērs:	5000 EUR

5.2.	Projekta ieviešanas gaitas īss apraksts
<p>1. Iegādāties norobežojumiem (aplkiem) nepieciešamos izejmateriālus, 3 putnu būrus (kājas uz ritenīšiem), 15 Indijas skrējējpiļu pīlēnus, pīļu barošanai nepieciešamo barību, barošanas un apkopšanas inventāru.</p> <p>2. Aizvest un uzstādīt pīļu ganāmpulku tur, kur kailgliemeži ir ārkārtīgi daudz (īpaši svarīgi ir pīles izmantot brīžos, kamēr gliemeži ir mazi (agrā pavasarī, vēlā rudenī), jo tad tos ir iespējams apēst lielākos daudzumos). Pirmajā projekta gadā (2022.gada vasarā) - būs 3 vietas, kurās pīles tiks novietotas. Otrajā projekta gadā (2023.gadā) pīles tiks izvietotas citos īpašumos.</p> <p>3. Nodrošināt pīlēm drošu aploku, māju nakšņošanai (1-2 putnu mājas) un sliktiem laikapstākļiem, barību, ūdeni pietiekamā daudzumā. Elektriskā gana iegāde un pieslēgšana aplokam, lai nodrošinātu aizsardzību pret plēsējiem u.c. Atbilstošu brīdinājuma zīmju izvietošana. Katru dienu rītos un vakaros uz vietas pārbaudīt vai viss ir kārtībā, vai pīlēm pietiek dzert, ēst.</p> <p>4. Uzstādīt nelielu novērošanas kameru, kas ar mobilo karti ir savienota ar mobilo telefonu (monitorēt pīļu drošību).</p> <p>5. Rezultātu monitorēšana.</p> <p>6. Kad vienošanās termiņš ar teritorijas īpašnieku beidzies, pīles ar visu inventāru (mājas, aploks) tiek pārvietotas uz citu zemes gabalu.</p> <p>7. Putniem pārziemošanas vietas nodrošināšana (salmi, barība, ūdens).</p> <p>Projekta īstenošanas pirmajā gadā (2022.gadā) tika iegādāti Indijas skrējējpiļu pīlēni. Uzstādīts mobilais pīļu ganāmpulks (2022.gada vasaras otrā puse). Invadētajā teritorijā pīlēm nodrošinātas mājputnu turēšanas labturības prasības, nodrošināts ūdens un barība, izveidots aploks, nodrošināts patvērums pret nelabvēlīgiem laikapstākļiem un vieta nakšņošanai.</p>	

5.3. Fotoattēli no projekta ieviešanas gaitas		
		
<i>1.fotoattēls</i>	<i>2.fotoattēls</i>	<i>3.fotoattēls</i>

5.4. Ekspertu sākotnējais novērtējums	
5.4.1.	Metodes pielietojamība teritorijās:
☐ Metode pielietojama tikai šajā teritorijā ☐ Metode pielietojama arī līdzīgos apstākļos vai tml. (piemēram, līdzīgos dzīvošanas/augšanas apstākļos, līdzīgos augsnes apstākļos) ☒ Metode ir plaši pielietojama/plašākā teritorijā ☐ Metodes pielietojamību nav iespējams novērtēt ☐ Cits	
<u>Eksperta pamatojums:</u>	
Mobilais pīļu ganāmpulks ir viegli pārvietojams un uzstādāms. Metodi ir iespējams pielietot jebkurā teritorijā, kurā ir iespējams uzstādīt žogu pīļu ierobežošanai un nodrošināt mājputnu turēšanas labturības prasības. Tomēr teritorijās kurās Spānijas kailgliemežu invāzija ir vērtējama kā ļoti augsta (>100 īpatņiem/20m ²) pastāv risks mājputnu bojāejai putnu „pārrīšanās” vai nosmakšanas rezultātā.	
5.4.2.	Metodes pielietošanas ietekme uz nejašu invazīvās sugas izplatīšanu:
☒ Pielietotās metodes laikā nav notikusi/konstatēta nejaša invazīvās sugas izplatīšana ☐ Pielietotās metodes laikā ir notikusi/veicināta/konstatēta nejaša invazīvās sugas izplatīšana ☐ Metodes pielietošanas ietekmi uz nejašu invazīvās sugas izplatīšanu nebija iespējams novērtēt ☐ Cits	
<u>Pasākumu apraksts, kas tika veikti, lai nenotiktu nejaša invazīvās sugas izplatīšana (ja tādi tika paredzēti projekta ietvaros):</u>	
Putnu māja, inventārs un citi priekšmeti, kas varētu būt saistīti ar gliemju invadēto teritoriju, pirms pārvietošanas uz citu teritoriju bijuši noslaucīti un rūpīgi apskatīti no ārpusē.	
<u>Eksperta pamatojums un veikto pasākumu efektivitātes izvērtējums:</u>	
Veikto pasākumu kopums ir pietiekoši efektīvs, lai novērstu nejašu invazīvās sugas tālāku izplatību jaunās teritorijās.	

5.4.3.	Metodes pielietošanas ietekme uz nemērķa sugām:
☐ Metode darbojas selektīvi uz konkrēto invazīvo sugu ☒ Metode nav selektīva, bet nerada būtisku/ilglaicīgu/paliekosu apdraudējumu citām sugām ☐ Metode nav selektīva un rada būtisku/ilglaicīgu/paliekosu apdraudējumu citām sugām	
Eksperta pamatojums: Pīlēm barojoties tiek radīts apdraudējums visām gliemju sugām, tomēr gliemju faunai ir iespēja teritorijā atjaunoties, gliemjiem ienākot no blakus teritorijām.	
5.4.4.	Metodes pielietošanas izmaksu novērtējums:
Metodes faktiskās izmaksas ir ☐ EUR/ha ☐ EUR/m ³ ☐ Cits	
Eksperta vērtējums: Šobrīd nav iespējams novērtēt.	
5.4.5.	Metodes pielietošanas laika (darba apjoma) novērtējums:
Eksperta vērtējums: Pirmajā projekta gadā to nav iespējams novērtēt, ņemot vērā vēlo projekta uzsākšanas brīdi un jauno pīļu vecumu.	
5.4.6.	Metodes kvantitatīvo kritēriju/rādītāju novērtējums:
Eksperta vērtējums un pamatojums: Metodes efektivitātes novērtēšanai invadētajās teritorijās bija izmantoti slīcināšanas slazdi un noķerto īpatņu uzskaitījums. Pēc iegūtajiem rezultātiem var secināt, ka metode ir pietiekami efektīva invazīvo gliemju ierobežošanai. Visās teritorijās ir novērots gliemju īpatņu skaita samazinājums: 1. īpašumā par 22%, 2. īpašumā par 11%, 3. īpašumā par 17%.	
5.4.7.	Monitorings metodes efektivitātes novērtēšanai:
☒ Monitorings ir veikts 29.06.2022. ☒ Nepieciešams papildus monitorings metodes efektivitātes novērtēšanai	
Monitoringa rezultāti: Jūnija mēnesī veikts teritoriju sākotnējais novērtējums. Gliemju invāzija novērtēta atbilstoši invazīvo gliemežu sugu metodikai. Invāzija visās teritorijās novērtēta kā vidēja (21-50 īpatņi/20m ²). Nepieciešams papildus monitorings metodes efektivitātes novērtēšanai, kā arī nepieciešama metodes efektivitātes novērtējuma metodikas aktualizācija.	
5.4.8.	Mērķa sasniegšana, pielietojot metodi:
☒ Mērķis ir sasniegts ☐ Mērķis nav sasniegts ☐ Cits	
Eksperta pamatojums: Pielietojot šo metodi ir novērots gliemju skaita samazinājums, tomēr ir nepieciešams ilgāks laika periods metodes izvērtēšanai.	

5.4.9.	Nepieciešamās atļaujas, saskaņojumi vai citi paredzami ierobežojumi metodes pielietošanai:
Metodes pielietošanai ir nepieciešamas:	
☐ atļaujas ☐ saskaņojumi ☒ citi ierobežojumi	
<u>Eksperta pamatojums:</u>	
Ar zemes īpašniekiem jānoslēdz līgumi vai vienošanās par pīļu izvietošanu invadētajās teritorijās. Putnu migrācijas laikā (pavasārī un rudenī) mājputnu turēšanas vietās jāievēro biodrošības pasākumi saskaņā ar Pārtikas un veterinārā dienesta mājaslapā norādīto informāciju.	
5.4.10.	Cits:
<u>Eksperta vērtējums un pamatojums:</u>	
Neattiecas.	
5.4.11.	Eksperta secinājumi par metodes efektivitāti, norādot kādi rezultāti ir sasniegti un vai sasniegti paredzamie rezultāti projekta ietvaros:
Viena no dabai draudzīgākajām un efektīvākajām metodēm cīņā ar Spānijas kailgliemežiem. Indijas skrējējpiļes pie pareizas to uzturēšanas var būtiski ierobežot gliemju skaitu invadētajā teritorijā vai patstāvīgi uzturēt to zemu. Izmantojot skrējējpiļes ir novērots gliemju skaita samazinājums.	
5.4.12.	Eksperta ieteikumi metodes uzlabošanai, pilnveidošanai, pielietošanai:
Spānijas kailgliemežus pilnībā iznīcināt nebūs iespējams. Sugas ierobežošana jāveic sākot no agra pavasara un jāturpina līdz pat pirmajiem saliem. Jāierobežo gliemju invāzija no blakus esošajām teritorijām. Jāatceras, ka tiklīdz teritorijā tiks pārtraukta gliemju ierobežošana, invazīvo gliemju populācijas lielums atjaunosies.	

Projekts "Natura 2000 aizsargājamo teritoriju pārvaldības un apsaimniekošanas optimizācija" (LIFE19 IPE/LV/000010 LIFE-IP LatViaNature) tiek īstenots ar Eiropas Savienības LIFE programmas un VRAA finansiālu atbalstu.

Informācija atspoguļo tikai projekta LIFE IP LatViaNature īstenošanu Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildaģentūra nav atbildīga par šeit sniegtās informācijas iespējamo izmantojumu.

